

Kirkeministeriet

Folketingets Kirkeudvalg
lov@ft.dk
theresa.berg.andersen@ft.dk

Kirkeudvalget har ved brev af 22. juni 2023 (KIU alm. del – spørgsmål 38) bedt om min besvarelse af spørgsmålet:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan kommunerne sikrer, at mindrebedømte afdøde får deres ønsker ifm. kommunale begravelse opfyldt?”

Svar:

I forlængelse af min foreløbige besvarelse af 4. juli 2023 kan jeg oplyse følgende som endeligt svar på spørgsmålet.

Det følger af § 5, stk. 1, i lov i om begravelse og ligbrænding (begravelsesloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 12. juni 2023, at anmodning om foretagelse af begravelse eller ligbrænding fremsættes over for begravelsesmyndigheden, jf. § 6.

Videre følger det af bestemmelsens stk. 2, at hvis ikke afdødes nærmeste, den eller de personer eller den institution, der hidtil har draget omsorg for den afdøde, eller andre fremsætter anmodning om foretagelse af begravelse eller ligbrænding, skal sådan anmodning fremsættes af kommunen.

Endeligt følger af bestemmelsens stk. 3, at nærmere regler om anmodningens fremsættelse, herunder de attester m.v., der skal følge med anmodningen, fastsættes af kirkeministeren.

Det følger af § 6, stk. 1, i begravelsesloven, at sognepræsten på afdødes bopælssted er begravelsesmyndighed. Havde afdøde ikke bopæl her i landet, er sognepræsten på dødsstedet begravelsesmyndighed. Hvor omstændighederne taler derfor, kan kirkeministeren dog efter indstilling fra vedkommende menighedsråd godkende, at der oprettes en særlig begravelsesmyndighed.

Af bestemmelsens stk. 2 følger det, at begravelsesmyndigheden afgiver meddelelser om dødsfald efter regler, der fastsættes af kirkeministeren.

Det følger af § 7 i begravelsesloven, at begravelsesmyndigheden på grundlag af den fremsatte anmodning og under iagttagelse af reglerne i § 8 afgør, om begravelse eller ligbrænding skal finde sted, og om en præst skal medvirke ved begraveshandlingen (kirkelig begravelse), eller denne skal foregå uden medvirken af en præst (borgerlig begravelse).

Det følger videre af § 8, stk. 1, i begravelsesloven, at ved afgørelse af, om liget skal begraves eller brændes, skal ønsker, som afdøde har fremsat efter sit fyldte 15. år, efterkommes.

Videre følger det af bestemmelsens stk. 2, at ved afgørelse af, om begraveshandlingen skal være kirkelig eller borgerlig, skal ønsker, som afdøde har fremsat efter sit fyldte 15. år, efterkommes. Var afdøde ved sin død medlem af

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
e-post km@km.dk

Akt nr.: 311179

Dette akt nr. bedes oplyst ved henvendelse til Kirkeministeriet

Dato: 24. august 2023

folkekirken eller et trossamfund uden for folkekirken, anses dette som udtryk for et ønske om kirkelig begravelse, medmindre det modsatte godtgøres.

Endeligt følger det af bestemmelsens stk. 3, at foreligger der ingen tilkendegivelser fra afdøde med hensyn til de i stk. 1 og 2 nævnte spørgsmål, skal ønsker herom fra den, der fremsætter anmodningen om foretagelse af begravelse eller ligbrænding, efterkommes, medmindre en person, der stod afdøde nærmere, fremsætter et herfra afvigende ønske.

I supplement hertil kan det oplyses, at det følger af § 4, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 593 af 1. december 1975 om begravelse og ligbrænding at, var afdøde ved sin død medlem af en ligbrændingsforening eller lignende sammenslutning, skal dette - medmindre andet godtgøres - anses som udtryk for ønske om ligbrænding. Ligeledes skal medlemskab af folkekirken eller et trossamfund uden for folkekirken - medmindre andet godtgøres - anses som udtryk for ønske om kirkelig begravelse.

Det følger af § 9, stk. 1, i begravelsesloven, at fremsættes der indsigelse mod begravelsesmyndighedens afgørelse af de i § 7 nævnte spørgsmål, og tages indsigelsen ikke til følge, forelægger begravelsesmyndigheden spørgsmålet for skifteretten.

Videre følger det af bestemmelsens stk. 2, at i tilfælde af uenighed mellem de efterladte om valg af gravsted kan spørgsmålet herom indbringes for skifteretten.

Endeligt følger det af bestemmelsens stk. 3, at skifterettens afgørelser efter stk. 1 og 2 træffes ved kendelse, der ikke kan kæres.

Det følger af § 10 i begravelsesloven, at begravelse eller ligbrænding ikke må foretages, før afgørelse af de i § 7 nævnte spørgsmål foreligger. Det samme gælder begravelseshandlingen. Kirkeministeren kan dog fastsætte regler, hvorefter bestemmelsen i 2. pkt. kan fraviges, når særlige omstændigheder taler derfor.

Det følger af § 16 i lov om folkekirken kirkegårde og kirkebygninger, jf. lovbeholdning nr. 1156 af 1. september 2016, at der altid skal være adgang for ubemidlede til at få et gravsted udlagt uden vederlag. Sådanne gravsteder må ikke henlægges til en særlig afdeling på kirkegården.

Kommunernes overvejelser og praksis

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har Kirkeministeriet rettet henvendelse til Kommunernes Landsforening, der har oplyst, at "det er ikke oplysninger og viden, KL ligger inde med. Jeg vil derfor anbefale, at I kontakter de enkelte kommuner selv via deres hovedpostkasser."

På den baggrund har Kirkeministeriet rettet henvendelse til landets 5 største kommuner (befolkningsmæssigt) - København, Aarhus, Aalborg, Odense og Vejle Kommuner med følgende spørgsmål:

"Kirkeministeriet forstår udvalsspørgsmålet således, at der ønskes en redegørelse for, hvordan kommunerne sikrer at afdøde får deres ønsker opfyldt, i de tilfælde hvor kommunen afgør, at der er tale om en ubemidlet, og hvor kommunen skal afholde begravelsesomkostningerne mv.

Ministeriet skal i den forbindelse anmode København, Aarhus, Aalborg, Odense og Vejle Kommuner, som udgør landets 5 største kommuner, om et skriftligt bidrag til brug for besvarelse af udvalgsspørgsmålet. I bidraget må gerne indgå hvilke overvejelser og hvilken praksis kommunerne har i forhold til ubemidlede afdødes ønsker om begravelse, ligbrænding, begravelsessted, gravsted, urne, askedeling mm.”

Til orientering for udvalget har jeg vedlagt de 5 adspurgte kommuners redegørelser. Overordnet kan det udledes af redegørelserne, at de 5 kommuner hver især altid undersøger, om afdøde har fremsat særlige ønsker til bisættelse/begravelse, og at ønskerne forsøges indfriet, i det omfang det er muligt.

Louise Schack Elholm

/ Martin Martensen-Larsen